

'Schapen moeten geld opbrengen'

Liever was hij melkveehouder geworden, maar zonder quotum is dat onhaalbaar. Met weinig kosten kan Henk Berendsen wel schapen houden. Die moeten geld opbrengen.

Lammeren die slachtrijp zijn, gaan meteen weg. Rammen aanhouden voor het offerfeest? "Ik begin er niet aan", zegt Henk Berendsen uit het Betuwe Elst. "Je moet ze apart zetten, ze gaan stoten en als er eentje in de sloot komt, heb je nog niks." Berendsen verkoopt zijn lammeren recht onder de oien vandaan. "Sommige mensen zeg-

gen dat je ze beter eerst kunt spenen. Ik heb het weleens gedaan, op acht weken. De groei was er meteen uit." Berendsen heeft 120 schapen. Boerschapen noemt hij ze: "Van alles wat." Het leeuwendeel is Swifter, waarvan hij elk jaar een koppel nieuwe ooitjes koopt. Er lopen ook wat Texelaarachtige oien tussen. Groeiend is het aandeel bonte >>

Henk Berendsen heeft 120 'boerschapen'. Van alles wat.

HENK BERENDSEN

WOONPLAATS: ELST (GLD)

BEDRIJF: 120 AFLAMMERENDE SCHAPEN, VIJFTIG BLONDE D'ACQUITAINE-ZOOGKOEIEN, TWEE SCHAPENSTALLEN, TWINTIG HA EIGENDOM EN PACT, WAARVAN 16 HA GRAS EN 4 HA SNIJMAIS. DRIE DAGEN PER WEEK IN LOONDIENST ALS AGRARISCH MEDEWERKER.

Henk Berendsen weegt een slachtrijp lam in de stal. Hij zoekt zelf de slachtrijpe dieren eruit.

Zoon Rob is helemaal gek van bonte schapen.

schapen. Zoon Rob (13) is helemaal gek van dit soort schapen. Nu zijn er een stuk of veertig van in het koppel en dat worden er alleen maar meer.

LAMMERIJ

De dekkerij begint half september. Voor die tijd selecteert Rob de beste twintig bonte ooien om er een bonte ram bij te zetten. De ooien moeten mooi bont en groot zijn, zelf bonte lammeren hebben gegeven en goede moeders zijn. De jong aangekochte Swifterootjes worden nog even apart gehouden tot ze begin november bij de oude Texelse ram

in het begin worden gedekt, gaan bij de Texelse ram. Tot half december, want daarna is de dektijd voorbij. Berendsen: "Na 1 mei wil ik geen lammeren meer."

WEIDEN

De groep bonte schapen en de eenwinters die hebben afgelammerd, blijven niet op stal. Berendsen heeft zestien hectare grasland. Bij melkveehouders in de buurt is nog meer grasland beschikbaar. "Die willen dat herfstgras niet voor hun koeien. Dit jaar kon ik er zelfs al 1 juli naartoe."

Half augustus zet hij de laatste lammeren

geschikte percelen. "Ik heb al vaak zat om rivierdijken gevraagd, maar ik krijg ze niet." Hij voert die ooien daarom op stal met ingekuuld herfstgras van het jaar ervoor. "Dat is niet de beste kwaliteit. Dat moet ook niet, want anders gaan die ooien groeien. Dat mogen ze pas na augustus gaan doen. Flushen hè." Binnen houden vindt hij minder bewerkelijk dan weiden. "Het ruwvoer is zo droog dat ik bijna niet hoeft te strooien."

De 'latere' groep ooien blijft zo lang mogelijk buiten en komt alleen binnen voor het aflammeren om vanaf begin mei weer het grasland op te gaan. Dat is land waarop dat voorjaar nog geen schapen liepen. Vervolgens komen die dieren steeds op land dat ervoor is gemaaid. "Ik wil de wormbesmetting in de hand houden", zegt de schapenhouder. "De oude schapen ontworm ik alleen na het aflammeren en dan pas weer half augustus. De lammeren alleen als de veearts mest heeft onderzocht en zegt dat het nodig is."

BIJVOEREN

Half januari komt de vroege groep ooien weer naar binnen voor de lammerij. Ze hebben normaal gesproken tot die tijd niks bijgevoerd gekregen. Binnen krijgen

'120 euro voor de lammeren is een goede prijs'

kunnen. "Die ram geeft kleine lammetjes", zegt Henk. "Dat is belangrijk als ooien voor het eerst aflammeren." De rest van het koppel, zo'n tachtig ooien, gaat half september onder twee Suffolkrammen. Doel is zo vroeg mogelijk snelgroeiende lammeren te krijgen. Deze vroege ooien blijven in het voorjaar na aflammeren op stal totdat de lammeren zijn verkocht. Ooien die niet meteen

die nog bij de ooien lopen, wel apart. Het gaat om een groepje van maximaal dertig dieren die nog niet slachtrijp zijn. Verder weidt hij dan ook de vervangingsootjes, voornamelijk bonte ooilammeren.

De ooien die door de Suffolks werden gedekt en waarvan de lammeren vanuit de stal al zijn verkocht, blijven nog lang binnen. Berendsen zou ze graag schraal weiden, maar daarvoor heeft hij geen

De lammeren krijgen wat afmestbrok in de 'creepfeeder', een hok waarin alleen zij kunnen.

de dieren rijkul van de eerste snede met wat snijmais en een kwart kilo brok per ooi per dag. De krachtvoergift gaat geleidelijk omhoog naar een halve kilo tot ze aflammeren. Daarna wordt de voergift weer afgebouwd tot een kwart kilo zes weken later. Op tien weken krijgen de dieren geen krachtvoer meer. De lammeren vreten mee met de oaien en krijgen, in een hok waarin alleen zij kunnen, wat afmestbrok.

OOIEN EN RAMMEN

Oaien die zes keer hebben afgelamerd, gaan weg. "Dan is het op", vindt Berendsen. "De tanden vallen eruit en ze zijn niet meer zo goed. Dat zijn er niet veel hoor, misschien een stuk of tien per jaar. De andere zijn al eerder weggegaan. Dat zijn oaien die niet in goede conditie zijn of die moeite hebben hun lammeren groot te brengen. Die krijgen een blikje in en kunnen dan weg."

De Suffolkrammen doen drie of vier jaar dienst. Berendsen bestelt ze via een stamboekfokker in de buurt. "Ik wil dieren met een goede groei-index. Daarop selecteren ze in hun stamboek erg goed. Het geeft niet als de kop niet goed is, of de poten te grof. Dat maakt mij niet uit. Ik koop altijd jonge rammen."

Elke twee jaar komt er een nieuwe bonte ram. Zoon Rob kiest er altijd een met een mooie bonte aftekening, van een tweeling en voldoende ontwikkeld. De ram gaat niet bij eenwinters, want die gaan eerst onder de oude Texelaar die de lichte lammetjes geeft.

AFZET

De afzet loopt volledig via twee handelaren. "Ik hou er graag een beetje concurrentie in", zegt de schapenhouder. Hij zoekt

zelf de slachtrijpe dieren eruit. Lammeren van 38 kilo, ootjes en rammetjes door elkaar en van de Suffolkrammen, kunnen weg. Begin juli brachten die 120 euro per stuk op. "Dat is een goede prijs. Die heb ik nog nooit eerder gehad." Maar het is ook nodig, want de schapen moeten geld opbrengen. "Dat lukt me wel, maar we kunnen er niet van leven. Dan moet je er vijf- of zeshonderd hebben en een lage pachtprijs. Die is hier vijfhonderd tot zeshonderd euro per hectare. Dat is best veel." <<

WERPCIJFERS

Aantal oudere oaien	ca. 100
Aantal eenwinters (enters)	ca. 20
Dekperiode	half september - half december
Aantal afgelamerde oaien 2012	118
Aantal gaste oaien	2
Lammeren:	
Geboren (incl. 23 doodgeboren en dood 1e wk)	253
Eenlingen	24
Tweelingen (59)	118
Drielingen (29)	87
Vierlingen (6)	24